

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 19ης Ιουνίου 2003*

Στην υπόθεση C-444/00,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) (Ηνωμένο Βασίλειο), προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

The Queen, κατόπιν αιτήσεως της Mayer Parry Recycling Ltd,

και

Environment Agency,

Secretary of State for the Environment, Transport and the Regions,

παρουσία των:

Corus (UK) Ltd

και

Allied Steel and Wire Ltd (ASW),

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

η έκδοση προδικαστικής απόφασεως ως προς την ερμηνεία της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1975, περί των στερεών αποβλήτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 86), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 91/156/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Μαρτίου 1991 (ΕΕ L 78, σ. 32), και με την απόφαση 96/350/ΕΚ της Επιτροπής, της 24ης Μαΐου 1996 (ΕΕ L 135, σ. 32), καθώς και της οδηγίας 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΕΕ L 365, σ. 10),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Wathelet, πρόεδρο τμήματος, C. W. A. Timmermans (εισηγητή), P. Jann, S. von Bahr και A. Rosas, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: S. Alber
γραμματέας: M.-F. Contet, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- η Mayer Parry Recycling Ltd, εκπροσωπούμενη από τους M. Fordham και T. de la Mare, barristers, ενεργούντες κατ' εντολή του δικηγορικού γραφείου Denton Wilde Sapte, solicitors,
- η Environment Agency, εκπροσωπούμενη από τον R. Navarro, επικουρούμενο από τον J. Howell, QC,
- η Corus (UK) Ltd, εκπροσωπούμενη από τον R. Singh και την J. Simor, barristers, ενεργούντες κατ' εντολή του J. Maton, solicitor,

- η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από την G. Amodeo, επικουρούμενη από τους P. Sales και M. Hoskins, barristers,

- η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J. Molde,

- η Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενη από την H. G. Sevenster,

- η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. Pesendorfer,

- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους R. B. Wainwright και H. Støvlbaek,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Mayer Parry Recycling Ltd, εκπροσωπούμενη από τον M. Fordham, της Environment Agency, εκπροσωπούμενης από τον J. Howell, της Corus (UK) Ltd, εκπροσωπούμενης από τον R. Singh, της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενης από την G. Amodeo, επικουρούμενης από τον P. Sales, της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον J. van der Oosterkamp, και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον R. B. Wainwright, κατά τη συνεδρίαση της 18ης Απριλίου 2002,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 4ης Ιουλίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με διάταξη της 9ης Νοεμβρίου 2000, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 30 Νοεμβρίου 2000, το High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court), υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1975, περί των στερεών αποβλήτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 86, στο εξής: οδηγία 75/442), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 91/156/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Μαρτίου 1991 (ΕΕ L 78, σ. 32), και με την απόφαση 96/350/ΕΚ της Επιτροπής, της 24ης Μαΐου 1996 (ΕΕ L 135, σ. 32), καθώς και της οδηγίας 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΕΕ L 365, σ. 10).

- 2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκριναν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Mayer Parry Recycling Ltd (στο εξής: Mayer Parry) και της Environment Agency (υπηρεσίας περιβάλλοντος) (στο εξής: ΕΑ) εν σχέσει προς την απόρριψη, εκ μέρους της τελευταίας, της αιτήσεως της Mayer Parry να αναγνωριστεί ως «φορέας επανεπεξεργασίας», ήτοι πρόσωπο του οποίου οι δραστηριότητες συνίστανται σε αξιοποίηση ή ανακύκλωση των αποβλήτων.

Το νομικό πλαίσιο

Οι κοινοτικές διατάξεις

- 3 Το άρθρο 1 της οδηγίας 75/442 ορίζει:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοείται ως:

- α) *απόβλητο*: κάθε ουσία ή αντικείμενο που εμπίπτει στις κατηγορίες του παραρτήματος I και το οποίο ο κάτοχός του απορρίπτει ή προτίθεται ή υποχρεούται να απορρίψει.

Η Επιτροπή, ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 18, καταρτίζει, όχι αργότερα από την 1η Απριλίου 1993, κατάλογο των αποβλήτων των κατηγοριών που περιλαμβάνει το παράρτημα I. Ο κατάλογος αυτός θα επανεξετάζεται τακτικά και, εν ανάγκη, θα αναθεωρείται σύμφωνα με την ίδια διαδικασία.

- β) *παραγωγός*: κάθε πρόσωπο του οποίου η δραστηριότητα παράγαγε απόβλητα (“αρχικός παραγωγός”) ή/και κάθε πρόσωπο που έχει πραγματοποιήσει εργασίες προεπεξεργασίας, ανάμειξης ή άλλες οι οποίες οδηγούν σε μεταβολή της φύσης ή της σύνθεσης των αποβλήτων αυτών.

[...]

ε) *διάθεση*: κάθε εργασία που προβλέπεται στο παράρτημα II Α·

στ) *αξιοποίηση*: κάθε εργασία που προβλέπεται στο παράρτημα II Β·

[...]»

4 Μεταξύ των εργασιών αξιοποίησης οι οποίες απαριθμούνται στο παράρτημα II Β της οδηγίας 75/442 περιλαμβάνονται, υπό το σημείο R 4, η «ανακύκλωση ή ανάκτηση μετάλλων και μεταλλικών ενώσεων». Η σημείωση στην κεφαλίδα του παραρτήματος II Β ορίζει ότι με το παράρτημα αυτό αποσκοπείται η καταγραφή των εργασιών αξιοποίησης όπως αυτές εκτελούνται στην πράξη.

5 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 75/442 προβλέπει:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα για να προωθήσουν:

α) την πρόληψη ή τη μείωση της παραγωγή και της βλαπτικότητας των αποβλήτων, ιδίως με

[...]

β) εν συνεχεία:

- την αξιοποίηση των αποβλήτων με ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση ή ανάκτηση ή οποιαδήποτε άλλη ενέργεια που έχει σκοπό την παραγωγή δευτερογενών πρώτων υλών

ή

- τη χρησιμοποίηση των αποβλήτων ως πηγής ενέργειας.»

6 Το άρθρο 4 της οδηγίας 75/442 προβλέπει:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι η διάθεση ή η αξιοποίηση των αποβλήτων πραγματοποιείται χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η υγεία του ανθρώπου και χωρίς να χρησιμοποιούνται διαδικασίες ή μέθοδοι που ενδέχεται να βλάψουν το περιβάλλον.

[...]

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν, εξάλλου, τα αναγκαία μέτρα για την απαγόρευση της εγκατάλειψης, της απόρριψης και της ανεξέλεγκτης διάθεσης των αποβλήτων.»

7 Σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 75/442:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου κάθε κάτοχος αποβλήτων:

- να τα παραδίδει σε ιδιωτικό ή δημόσιο φορέα συλλογής ή σε επιχείρηση που διεξάγει τις εργασίες που προβλέπονται στο παράρτημα Π Α ή Π Β

ή

- να εξασφαλίζει ο ίδιος την αξιοποίηση ή τη διάθεσή τους σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.»

8 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 75/442 έχει ως εξής:

«Για την εφαρμογή των άρθρων 4, 5 και 7, κάθε εγκατάσταση ή επιχείρηση που διεξάγει τις εργασίες που αναφέρονται στο παράρτημα Π Α πρέπει να διαθέτει άδεια της αναφερόμενης στο άρθρο 6 αρμόδιας αρχής.»

9 Το άρθρο 10 της οδηγίας 75/442 ορίζει:

«Για την εφαρμογή του άρθρου 4, κάθε εγκατάσταση ή επιχείρηση που πραγματοποιεί τις εργασίες που προβλέπονται στο παράρτημα II Β οφείλει να έχει σχετική άδεια.»

10 Βάσει του άρθρου 12 της οδηγίας 75/442:

«Οι εγκαταστάσεις ή επιχειρήσεις που ασχολούνται επαγγελματικά με τη συλλογή ή τη μεταφορά αποβλήτων ή που φροντίζουν για τη διάθεση ή την αξιοποίηση των αποβλήτων για λογαριασμό τρίτων (εργολάβοι ή μεσίτες), εφόσον δεν υπόκεινται σε έγκριση, καταχωρούνται σε σχετικό μητρώο των αρμόδιων αρχών.»

11 Το άρθρο 13 της οδηγίας 75/442 προβλέπει:

«Οι εγκαταστάσεις ή επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν τις εργασίες που προβλέπονται στα άρθρα 9 έως 12 υπόκεινται στους προσήγοντες περιοδικούς ελέγχους από τις αρμόδιες αρχές.»

12 Το άρθρο 15 της οδηγίας 75/442 ορίζει:

«Σύμφωνα με την αρχή “ο ρυπαίνων πληρώνει”, η δαπάνη για τη διάθεση των αποβλήτων βαρύνει:

- τον κάτοχο που παραδίδει απόβλητα σε φορέα συλλογής ή σε επιχείρηση προβλεπόμενη από το άρθρο 9

και/ή

- τους προηγούμενους κατόχους ή τον παραγωγό του προϊόντος που παράγει τα απόβλητα.»

13 Βάσει του άρθρου 1 της οδηγίας 94/62:

«1. Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί στην εναρμόνιση των εθνικών μέτρων που αφορούν τη διαχείριση των συσκευασιών και των απορριμμάτων συσκευασίας, προκειμένου, αφενός, να προληφθούν και να μειωθούν οι επιπτώσεις τους επί του περιβάλλοντος όλων των κρατών μελών καθώς και των τρίτων χωρών, εξασφαλίζοντας, με τον τρόπο αυτό, υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος, και, αφετέρου, να διασφαλιστεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να αποφευχθούν εμπόδια στο εμπόριο καθώς και στρεβλώσεις και περιορισμοί του ανταγωνισμού εντός της Κοινότητας.

2. Για τον σκοπό αυτό η παρούσα οδηγία θεσπίζει μέτρα που αποσκοπούν, κατά πρώτη προτεραιότητα, στην πρόληψη της δημιουργίας απορριμμάτων συσκευασίας και, ως περαιτέρω θεμελιώδεις αρχές, στην επαναχρησιμοποίηση των συσκευασιών, στην ανακύκλωση και σε άλλες μορφές ανάκτησης των απορριμμάτων συσκευασίας και, ως εκ τούτου, στη μείωση της τελικής διάθεσης των απορριμμάτων αυτών.»

14 Το άρθρο 3 της οδηγίας 94/62 προβλέπει:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

1) “συσκευασία”: κάθε προϊόν, κατασκευασμένο από οποιοδήποτε είδους υλικό και προοριζόμενο να χρησιμοποιείται για να περιέχει αγαθά και για την προστασία, τη διακίνηση, τη διάθεση και την παρουσίαση αγαθών, από πρώτες ύλες μέχρι επεξεργασμένα αγαθά, από τον παραγωγό μέχρι τον χρήστη ή τον καταναλωτή. Πρέπει να θεωρούνται ως συσκευασίες όλα τα είδη “μιας χρήσης” που χρησιμοποιούνται για τον ίδιο σκοπό.

[...]

2) “απορρίμματα συσκευασίας”: κάθε συσκευασία ή υλικό συσκευασίας που καλύπτεται από τον ορισμό των αποβλήτων που περιέχεται στην οδηγία 75/442/ΕΟΚ, εξαιρουμένων των καταλοίπων παραγωγής·

[...]

- 6) “ανάκτηση”: κάθε πραγματοποιούμενη εργασία από τις προβλεπόμενες στο παράρτημα II Β της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ·
- 7) “ανακύκλωση”: η επανεπεξεργασία σε διαδικασία παραγωγής των απορριμμάτων υλικών προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για τον αρχικό τους σκοπό ή για άλλους σκοπούς, συμπεριλαμβανομένης της οργανικής ανακύκλωσης αλλά εξαιρουμένης της ανάκτησης ενέργειας·

[...]»

15 Βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχεία α' έως γ', της οδηγίας 94/62:

«Προκειμένου να συμμορφωθούν προς τους στόχους της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να επιτύχουν τους ακόλουθους ποσοτικούς στόχους, που καλύπτουν ολόκληρο το έδαφός τους:

- α) όχι αργότερα από πέντε έτη από την ημερομηνία μέχρι την οποία πρέπει να έχει γίνει η θέση σε εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, πρέπει να ανακατάται το 50 % τουλάχιστον και το 65 % το πολύ του βάρους των απορριμμάτων συσκευασίας·
- β) στο πλαίσιο του γενικού αυτού ποσοτικού στόχου και εντός της ίδιας προθεσμίας, πρέπει να ανακυκλώνεται το 25 % τουλάχιστον και το 45 % το πολύ, και οπωσδήποτε το 15 % κατά βάρος κάθε υλικού συσκευασίας, του βάρους του συνόλου των υλικών συσκευασίας που περιέχονται στα απορρίμματα συσκευασίας·

γ) όχι αργότερα από δέκα έτη από την ημερομηνία θέσης σε εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, ένα ποσοστό των απορριμμάτων συσκευασίας πρέπει να ανακτάται και να ανακυκλώνεται. Το ποσοστό αυτό καθορίζεται από το Συμβούλιο σύμφωνα με την παράγραφο 3, στοιχείο β' με σκοπό την ουσιαστική αύξηση των ποσοτικών στόχων που αναφέρονται στα στοιχεία α' και β'.»

16 Το άρθρο 7, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 94/62 ορίζει:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διαφαλίσουν ότι καθιερώνονται συστήματα προκειμένου να επιτυγχάνεται:

α) η επιστροφή ή/και η συλλογή χρησιμοποιημένων συσκευασιών ή/και απορριμμάτων συσκευασίας από τον καταναλωτή ή άλλο τελικό χρήστη ή από το ρεύμα των απορριμμάτων, προκειμένου να διοχετεύονται προς τις πλέον ενδεδειγμένες εναλλακτικές λύσεις διαχείρισης απορριμμάτων·

β) η επαναχρησιμοποίηση ή η ανάκτηση, συμπεριλαμβανομένης της ανακύκλωσης, των συλλεγομένων συσκευασιών ή/και απορριμμάτων συσκευασίας,

για την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία.»

Οι εθνικές διατάξεις

- 17 Το άρθρο 93 του Environment Act 1995 (νόμου περί περιβάλλοντος) εξουσιοδοτεί τον Secretary of State for the Environment, Transport and the Regions, να εκδίδει κανονιστικές αποφάσεις επιβάλλουσες υποχρεώσεις, αναγόμενες στην ευθύνη των παραγωγών, εις βάρος των προσώπων και ως προς τα προϊόντα ή υλικά που ορίζονται από τις πράξεις αυτές. Το εν λόγω άρθρο θεσπίστηκε με σκοπό τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο του άρθρου 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 94/62.
- 18 Κατ' εφαρμογήν των άρθρων 93, 94 και 95 του Environment Act 1995, εκδόθηκαν οι Producer Responsibility Obligations (Packaging Waste) Regulations 1997 (κανονιστική πράξη περί των υποχρεώσεων που ανάγονται στην ευθύνη των παραγωγών όσον αφορά τα απόβλητα συσκευασίας, στο εξής: Regulations 1997).
- 19 Οι ορισμοί της ανακτίσεως και της ανακυκλώσεως, οι οποίοι περιλαμβάνονται στο άρθρο 3 της οδηγίας 94/62, επανελήφθησαν στους Regulations 1997. Η πράξη αυτή ορίζει τον «φορέα επανεπεξεργασίας» ως πρόσωπο του οποίου οι εργασίες, ασκούμενες εντός του συνήθους πλαισίου εμπορικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας, συνίστανται στην ανάκτηση ή ανακύκλωση των αποβλήτων.
- 20 Δυνάμει των Regulations 1997, ο παραγωγός αποβλήτων πρέπει να προσκομίζει στην ΕΑ πιστοποιητικό συμμορφώσεως προς τις υποχρεώσεις ανακτίσεως και ανακυκλώσεως τις οποίες υπέχει για το οικείο έτος. Η παράβαση της διατάξεως αυτής συνιστά αξιόποινη πράξη. Ο παραγωγός οφείλει επίσης, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 22 των Regulations 1997, να υποβάλει στην ΕΑ στοιχεία αντλούμενα από το μητρώο του, στα οποία περιλαμβάνεται, ιδίως, η ποσότητα, σε τόνους, των αποβλήτων συσκευασίας τα οποία παραδόθηκαν σε φορέα επανεπεξεργασίας.

- 21 Σύμφωνα με τους Regulations 1997, ο παραγωγός μπορεί να εκπληρώνει τις ως άνω υποχρεώσεις εντασσόμενος σε εξουσιοδοτημένη ένωση για το οικείο έτος. Ο υπεύθυνος της ενώσεως αυτής δεν έχει υποχρέωση να υποβάλει στην ΕΑ πιστοποιητικό συμμορφώσεως, αλλά οφείλει, δυνάμει του άρθρου 24 των εν λόγω Regulations, να τηρεί μητρώο με ορισμένα στοιχεία, όπως η ποσότητα, σε τόνους, των αποβλήτων συσκευασίας που παραδόθηκαν σε φορέα επανεπεξεργασίας, καθώς και να υποβάλει τα στοιχεία αυτά στην ΕΑ.
- 22 Η ΕΑ και η Scottish Environment Protection Agency (υπηρεσία προστασίας του περιβάλλοντος της Σκωτίας, στο εξής: SEPA) δημοσίευσαν έγγραφο, αποκαλούμενο Πορτοκαλί Βίβλος (Orange book), το οποίο θεσπίζει σύστημα προαιρετικής εξουσιοδοτήσεως. Το σύστημα αυτό επιτρέπει στους εξουσιοδοτημένους φορείς επανεπεξεργασίας να εκδίδουν «Packaging Waste Recovery Notes» (βεβαιώσεις περί ανακτήσεως των αποβλήτων συσκευασίας, στο εξής: PRNs) ως αποδεικτικά στοιχεία της παραδόσεως αποβλήτων συσκευασίας προς τους εν λόγω φορείς από παραγωγούς ή εγκεκριμένες ενώσεις παραγωγών.
- 23 Το σύστημα εξουσιοδοτήσεως έχει ως σκοπό να παρέχει τη δυνατότητα στον παραγωγό να επιβεβαιώσει προς την ΕΑ ή τη SEPA ότι τα απόβλητα συσκευασίας, τα οποία παρέδωσε σε φορέα επανεπεξεργασίας, ανακτήθηκαν ή ανακυκλώθηκαν, ώστε να καθίσταται εφικτός ο ικανοποιητικός έλεγχος των παραγωγών και των εγκεκριμένων ενώσεων παραγωγών όσον αφορά τις υποχρεώσεις που επιβάλλουν οι Regulations 1997. Επιδιώκεται επίσης να παρασχεθεί μέσον προς εξασφάλιση της τηρήσεως των διατάξεων περί έγγραφης αποδείξεως της ανακτήσεως και της ανακυκλώσεως.
- 24 Στο πλαίσιο του συστήματος που καθιέρωσε η Πορτοκαλί Βίβλος (Orange book), η ΕΑ θεωρεί ότι οι βεβαιώσεις PRNs, τις οποίες εκδίδουν οι εξουσιοδοτημένοι φορείς επανεπεξεργασίας, περιέχουν όλα τα στοιχεία που οι παραγωγοί έπρεπε κανονικά να της υποβάλουν βάσει του άρθρου 22 των Regulations 1997. Μόνον οι προαναφερθέντες φορείς δικαιούνται να εκδίδουν PRNs. Οι εν λόγω βεβαιώσεις μπορούν να μεταβιβάζονται και έχουν οικονομική αξία. Πράγματι, πωλούνται από τους εξουσιοδοτημένους φορείς στους παραγωγούς αποβλήτων συσκευασίας.

- 25 Η πολιτική της ΕΑ συνίσταται στην παροχή εξουσιοδοτήσεως για τις δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα D, σημείο 3, της Πορτοκαλί Βίβλου, το οποίο ορίζει ότι «για τα μέταλλα (αλουμίνιο και χάλυβα), ο φορέας επανεπεξεργασίας θα παράγει ράβδους, ελάσματα ή ρόλους αλουμινίου ή χάλυβα από απόβλητα συσκευασίας».
- 26 Το στάδιο της διαδικασίας, σε σχέση με το οποίο χορηγείται η εξουσιοδότηση, είναι, κατά κανόνα, το στάδιο παραγωγής νέου προϊόντος μη δυνάμενου να διακριθεί από προϊόν που παρήχθη από υλικά τα οποία ουδέποτε αποτέλεσαν απόβλητα. Το σύστημα αυτό καθιερώθηκε με σκοπό να εξασφαλιστεί ότι τα πιστοποιητικά ανακτήσεως δεν εκδίδονται δύο φορές στο πλαίσιο της μεταποίησης των ίδιων υλικών και για να περιορισθούν οι δυνατότητες απάτης.
- 27 Το ολοκληρωμένο σύστημα ελέγχου της ρυπάνσεως, το οποίο εισήγαγε η Environmental Protection Act 1990 (νόμος περί προστασίας του περιβάλλοντος), διέπει τη ρύπανση του περιβάλλοντος η οποία είναι αποτέλεσμα ορισμένων διαδικασιών καθοριζόμενων με νόμο, μεταξύ των οποίων οι διαδικασίες που σχετίζονται με την παραγωγή χάλυβα. Οι διαδικασίες αυτές μπορούν να διεξάγονται μόνον εφόσον δοθεί σχετική άδεια από την ΕΑ. Οι δραστηριότητες, οι οποίες αποτελούν μέρος διαδικασίας υποκείμενης στον ολοκληρωμένο έλεγχο της ρυπάνσεως, εξαιρούνται του εθνικού συστήματος αδειών διαχείρισεως αποβλήτων, όπως τούτο διαμορφώθηκε με τη Waste Management Licensing Regulations 1994 (κανονιστική πράξη περί των αδειών διαχείρισεως αποβλήτων), η οποία μετέφερε στο εσωτερικό δικαίο την οδηγία 75/442.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 28 Η εταιρία Mayer Parry ασχολείται με την επεξεργασία των μεταλλικών αποβλήτων προκειμένου να καταστούν αξιοποιήσιμα από τη χαλυβουργία για την παραγωγή χάλυβα.

- 29 Η Mayer Parry προμηθεύεται μεταλλικά απόβλητα, μεταξύ των οποίων απορρίμματα συσκευασίας, βιομηχανικής ιδίως προελεύσεως. Τα μεταλλικά απόβλητα έχουν εμπορική αξία και η Mayer Parry υποχρεούται, κατά κανόνα, να τα αγοράζει. Η εταιρία συλλέγει, εξετάζει, υποβάλλει σε έλεγχο της ραδιενέργειας, ταξινομεί, καθαρίζει, τεμαχίζει, διαχωρίζει και θραύει (κατακερματίζει) τα μεταλλικά αυτά απόβλητα. Με αυτή τη διαδικασία, η Mayer Parry μετατρέπει σιδηρούχα μεταλλικά απόβλητα σε υλικό που πληροί τις προδιαγραφές της κλάσεως 3 B (στο εξής: υλικό κλάσεως 3 B). Πωλεί το υλικό αυτό στη χαλυβουργία, η οποία το χρησιμοποιεί για την παραγωγή ράβδων, ελασμάτων ή ρόλων χάλυβα.
- 30 Τον Νοέμβριο 1998, η Mayer Parry υπέβαλε αίτηση στην ΕΑ για να λάβει εξουσιοδότηση ως φορέας επανεπεξεργασίας δικαιούμενος να εκδίδει PRNs στο πλαίσιο του προαιρετικού συστήματος που καθιέρωσαν η ΕΑ και η SEPA, σύμφωνα με την Πρότοκαλί Βίβλο.
- 31 Με απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 1999, η ΕΑ απέρριψε την αίτηση αυτή. Η Mayer Parry άσκησε ενώπιον του High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court), το ένδικο μέσο της «judicial review» (ελέγχου νομιμότητας) ζητώντας, ιδίως, να ακυρωθεί η απόφαση αυτή και να διαπιστωθεί ότι οι δραστηριότητες της συνιστούν ανάκτηση και ανακύκλωση κατά την έννοια της οδηγίας 94/62. Η Corus (UK) Ltd (στο εξής: Corus) και η Allied Steel and Wire Ltd (στο εξής: ASW) παρενέβησαν στη διαδικασία ενώπιον του ως άνω δικαστηρίου.
- 32 Το High Court προβάλλει ότι κατά την εκκρεμή ενώπιόν του διαδικασία θεωρήθηκε επιβεβλημένο να καθορισθεί εάν οι δραστηριότητες της Mayer Parry συνιστούν, ή όχι, ανακύκλωση κατά την έννοια της οδηγίας 94/62. Υπό το πρίσμα των ισχυρισμών των διαδίκων, θεωρήθηκε επίσης επιβεβλημένο να εξεταστούν ορισμένα ζητήματα σχετικά, αφενός, με την οδηγία 75/442 και, αφετέρου, με τη σχέση μεταξύ της οδηγίας αυτής και της οδηγίας 94/62.

- 33 Το High Court επισημαίνει επίσης ότι προηγούμενη δίκη μεταξύ Mayer Parry και EA, η οποία αφορούσε την έννοια του όρου «απόβλητο», κατέληξε σε μια πρώτη απόφαση του High Court της 9ης Νοεμβρίου 1998. Κατόπιν αυτής της απόφασης, τα μεταλλικά απόβλητα, τα οποία τυγχάνουν επεξεργασίας από τη Mayer Parry και μετατρέπονται σε υλικό κλάσεως 3 B, δεν θεωρούνται απόβλητα.
- 34 Το High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court), κρίνοντας ότι για την έκδοση απόφασης επί της ενώπιόν του υποθέσεως είναι αναγκαία η ερμηνεία των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«Σε περίπτωση κατά την οποία επιχείρηση επεξεργάζεται υλικά συσκευασίας, περιλαμβανομένων των σιδηρούχων μετάλλων, τα οποία (οσάκις παραλαμβάνονται από την εν λόγω επιχείρηση) συνιστούν απόβλητα, κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο α, της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ του Συμβουλίου, περί στερεών αποβλήτων, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 91/156/ΕΟΚ του Συμβουλίου και με την απόφαση 96/350/ΕΚ της Επιτροπής, προβαίνουσα σε διαλογή, καθαρισμό, τεμαχισμό, θρυμματισμό, διαχωρισμό και/ή δεματοποίηση ώστε να τα καταστήσει αξιοποιήσιμα ως πρώτη ύλη σε κλιβάνους για την παραγωγή ράβδων, ελασμάτων ή ρόλων χάλυβα:

- 1) Έχουν τα υλικά αυτά ανακυκλωθεί και παύουν να αποτελούν απόβλητα υπό την έννοια της οδηγίας 75/442:
 - α) όταν έχουν καταστεί κατάλληλα για να χρησιμοποιηθούν ως πρώτη ύλη, ή
 - β) όταν έχουν χρησιμοποιηθεί από χαλυβουργεία για την παραγωγή ράβδων, ελασμάτων ή ρόλων χάλυβα;

2) Έχουν τα υλικά αυτά “ανακυκλωθεί” υπό την έννοια της οδηγίας 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας:

α) όταν έχουν καταστεί κατάλληλα να χρησιμοποιηθούν ως πρώτη ύλη ή,

β) όταν έχουν χρησιμοποιηθεί από χαλυβουργεία για την παραγωγή ράβδων, ελασμάτων ή ρόλων χάλυβα;»

Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο

35 Η Mayer Parry υποστηρίζει ότι οι οδηγίες 75/442 και 94/62 παρουσιάζουν τέσσερα χαρακτηριστικά που είναι σημαντικά για την υπόθεση της κύριας δίκης. Πρώτον, η οδηγία 75/442 εισάγει κοινή ορολογία. Δεύτερον, από τις εν λόγω οδηγίες προκύπτει ότι «η αρχή της απορρίψεως» ασκεί επιρροή επί του χαρακτηρισμού ενός υλικού ως αποβλήτου, με συνέπεια το υλικό της κλάσεως 3 Β να μπορεί να χαρακτηριστεί ως «απόβλητο» μόνον εάν το απορρίπτει η Mayer Parry. Τρίτον, ο σκοπός της «διαφύλαξης των φυσικών πόρων» πραγματώνεται με την παραγωγή δευτερογενών πρώτων υλών, όπως το υλικό κλάσεως 3 Β. Τέταρον, υπάρχει διάκριση μεταξύ των δύο προαναφερόμενων οδηγιών όσον αφορά την «αξιοποίηση με ανάκτηση υλικών» και την «αξιοποίηση για την παραγωγή ενέργειας».

36 Εξάλλου, η Mayer Parry διατείνεται ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, υπάρχουν τέσσερις κατευθυντήριες αρχές βάσει των οποίων κρίνεται σε ποιο χρονικό σημείο τα απόβλητα έχουν ανακυκλωθεί. Πρώτον, το ζήτημα εάν συγκεκριμένη ουσία αποτελεί «απόβλητο» επιπίπτει στην αρμοδιότητα του εθνικού δικαστηρίου και πρέπει να κριθεί υπό το πρίσμα του συνόλου των συνθηκών της υποθέσεως, λαμβανομένων υπόψη των σκοπών της οδηγίας 75/442 και της υποχρέωσεως εξα-

σφαλίσεως ότι δεν θίγεται η αποτελεσματικότητά της. Δεύτερον, κάθε ουσία αποτελεί απόβλητο εφόσον ο κάτοχός της την απορρίπτει ή προτίθεται να την απορρίψει. Τρίτον, γίνεται διάκριση μεταξύ της «αξιοποίησεως των αποβλήτων» και της «συνήθους βιομηχανικής επεξεργασίας». Τέταρτον, πραγματοποιείται αξιοποίηση εάν η υπό εξέταση διεργασία επιτρέπει την παραγωγή δευτερογενών πρώτων υλών δυνάμενων να χρησιμοποιηθούν σε βιομηχανική διεργασία. Πράγματι, εφόσον παρήχθη δευτερογενής πρώτη ύλη για τον σκοπό αυτό, όπως είναι, στη διαφορά της κύριας δίκης, το υλικό κλάσεως 3 Β που παράγει η Mayer Parry, θεωρείται ότι η αξιοποίηση και, επομένως, η ανακύκλωση έχουν ολοκληρωθεί και τα υλικά δεν αποτελούν πλέον απόβλητα.

37 Η ΕΑ διατείνεται ότι η έννοια «ανακύκλωση» πρέπει να έχει το ίδιο περιεχόμενο στις οδηγίες 75/442 και 94/62, διότι αμφότερες έχουν τους ίδιους στόχους. Πέραν αυτού, δεδομένου ότι η έννοια «απόβλητο» είναι η ίδια στις οδηγίες 75/442 και 94/62, επιβάλλεται να εξεταστούν από κοινού οι εν λόγω οδηγίες. Εξάλλου, η ΕΑ φρονεί ότι το ερώτημα που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο αφορά την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου και ότι η απάντηση σε αυτό δεν είναι της αρμοδιότητας του εθνικού δικαστηρίου.

38 Προκειμένου να καθοριστεί σε ποιο χρονικό σημείο ανακυκλώσεως των αποβλήτων, η ΕΑ, αφενός, υποστηρίζει ότι δεδομένη ουσία δεν παύει να είναι απόβλητο εκ του λόγου και μόνον ότι περιήλθε στην κατοχή προσώπου διαφορετικού από τον αρχικό παραγωγό και ότι το πρόσωπο αυτό δεν έχει το ίδιο την πρόθεση ή την υποχρέωση να την απορρίψει. Η ΕΑ διατείνεται, αφετέρου, ότι, μολονότι τα απόβλητα δεν παύουν οπωσδήποτε να είναι απόβλητα εκ μόνου του λόγου ότι βεβαιώνεται ότι υποβλήθηκαν σε εργασίες ανακτήσεως, η περιγραφή ορισμένων από τις εργασίες αυτές παρέχει, παρ' όλ' αυτά, τη δυνατότητα καθορισμού του χρονικού σημείου κατά το οποίο ένα υλικό παύει να είναι απόβλητο. Κατά συνέπεια, η ΕΑ φρονεί ότι δεν είναι δικαιολογημένη η συνέχιση των ελέγχων διαχείρισεως αποβλήτων επί υλικών τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή ενέργειας (σημείο R 1 του παραρτήματος II Β της οδηγίας 75/442) ή τα οποία ανακτήθηκαν, αναγεννήθηκαν, ανακυκλώθηκαν, αναχρησιμοποιήθηκαν ή διεσπάρησαν στο έδαφος για γεωργικούς ή οικολογικούς σκοπούς (σημεία R 2 έως R 10 του ίδιου παραρτήματος) ή ακόμη όταν τα απόβλητα που προήλθαν από τέτοιες εργασίες χρησιμοποιήθηκαν (σημείο R 11 του εν λόγω παραρτήματος).

- 39 Η ΕΑ θεωρεί ότι οι δραστηριότητες μιας επιχειρήσεως όπως η Mayer Parry δεν καταλήγουν στην ανακύκλωση διότι, ως παραγωγός, η εταιρία αυτή διεξάγει μόνον εργασίες προεπεξεργασίας ή άλλες εργασίες επιφέρουσες μεταβολή στη φύση ή στη σύνθεση των μεταλλικών αποβλήτων που επεξεργάζεται.
- 40 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υποστηρίζει ότι, προς επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης, αρκεί να καθοριστεί αν οι δραστηριότητες της Mayer Parry συνιστούν ανακύκλωση κατά την έννοια της οδηγίας 94/62, οπότε θα παρείλκε να εξεταστεί η οδηγία 75/442. Συναφώς, τονίζει, πρώτον, ότι, δυνάμει της οδηγίας 94/62, τα απόβλητα μπορούν να ανακυκλωθούν μία μόνο φορά. Δεύτερον, προβάλλει ότι η δραστηριότητα της Mayer Parry δεν πληροί τις προϋποθέσεις, όπως αυτές προκύπτουν εκ του ορισμού της ανακυκλώσεως στο άρθρο 3, σημείο 7, της οδηγίας 94/62, διότι η δραστηριότητα αυτή δεν αποτελεί διαδικασία παραγωγής και δεν εμπίπτει στην έννοια της επανεπεξεργασίας, νοουμένης, αφενός, ως μετατροπής των αποβλήτων σε νέο προϊόν και, αφετέρου, ως χρησιμοποίησεως σε διαδικασία ανάλογη προς εκείνη κατά την οποία χρησιμοποιείται η πρώτη ύλη. Τρίτον, από το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 94/62 προκύπτει ότι υπάρχει ανακύκλωση μόνο στο στάδιο κατά το οποίο η χαλυβουργία παράγει ράβδους, ελάσματα ή ρόλους χάλυβα.
- 41 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου προβάλλει ομοίως ότι, εάν κριθεί επιβεβλημένο να αναλυθεί η σχέση μεταξύ των οδηγιών 94/62 και 75/442, η θέση σε εφαρμογή της δεύτερης οδηγίας αφήνει στα κράτη μέλη περιθώριο διακριτικής ευχέρειας προς καθορισμό του τί συνιστά, κατά την άποψή τους, εργασία ανακύκλωσεως, ενώ τέτοιο περιθώριο δεν αφήνει η οδηγία 94/62. Για τον καθορισμό του χρονικού σημείου αφότου το υλικό παύει να είναι απόβλητο, επιβάλλεται να υιοθετηθεί διαφορετική προσέγγιση για καθεμία από τις εν λόγω οδηγίες, εφόσον αυτές επιδιώκουν διαφορετικούς σκοπούς.
- 42 Η Corus είναι χαλυβουργία που χρησιμοποιεί το υλικό κλάσεως 3 B, το οποίο παράγει η Mayer Parry στην κατασκευή ράβδων, ρόλων και ελασμάτων χάλυβα. Η Corus φέρεται να έχει λάβει εξουσιοδότηση από την ΕΑ ως φορέας επανεπεξεργασίας, περιλαμβάνεται δε στους παρεμβαινόντες της κύριας δίκης. Υποστηρίζει τις

παρατηρήσεις της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου τονίζοντας, πρώτον, ότι αρκεί, στην προκειμένη υπόθεση, να αποφανθεί το Δικαστήριο επί της οδηγίας 94/62. Δεύτερον, διατείνεται ότι οι δραστηριότητες της συνιστούν εργασίες ανακυκλώσεως κατά την έννοια της οδηγίας 94/62, διότι καθιστούν δυνατή τη χρησιμοποίηση υλικού κλάσεως 3 B με σκοπό την παραγωγή. Τρίτον, φρονεί ότι ο τρόπος αποδείξεως της ανακυκλώσεως αποτελεί ζήτημα που εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.

43 Η Δανική Κυβέρνηση υποστηρίζει τα επιχειρήματα της ΕΑ, τονίζοντας ότι η έννοια του αποβλήτου πρέπει να ερμηνεύεται ευρέως με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος. Για την ερμηνεία αυτής της έννοιας, πρέπει να δοθεί έμφαση στο ζήτημα εάν η σύνθεση του αποβλήτου υπέστη τροποποίηση σε τέτοια έκταση ώστε να είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι πρόκειται περί νέου προϊόντος, το οποίο δεν χρειάζεται να υπόκειται σε έλεγχο από τα κράτη μέλη για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος. Καταλήγει ότι επεξεργασία, όπως αυτή την οποία διεξάγει η Mayer Parry, δεν συνιστά εργασία ανακυκλώσεως κατά την έννοια των οδηγιών 75/442 και 94/62, με συνέπεια το υλικό κλάσεως 3 B, το οποίο παράγει η εν λόγω εταιρία, να παραμένει απόβλητο.

44 Η Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών εκτιμά ότι, για τους σκοπούς της οδηγίας 75/442, η έννοια της ανακυκλώσεως καλύπτει όχι μόνον την επεξεργασία αποβλήτων εντός μιας διαδικασίας παραγωγής, αλλά επίσης την επεξεργασία αποβλήτων στο πλαίσιο ανακτήσεως με σκοπό να παραχθεί δευτερογενής πρώτη ύλη. Προκειμένου να καθοριστεί εάν μια τέτοια εργασία έχει ολοκληρωθεί και εάν, επομένως, το υλικό αυτό έπαυσε να είναι απόβλητο, πρέπει να εξεταστεί εάν ο κάτοχός του μπορεί να το «απορρίψει», κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο α', της οδηγίας 75/442. Συναφώς, πρέπει να ελεγχθεί εάν η εργασία ανακτήσεως κατέστησε δυνατή την παραγωγή υλικού παρουσιάζοντος χαρακτηριστικά και ιδιότητες πρώτης ύλης.

45 Αντιθέτως, η Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών φρονεί ότι ο όρος «ανακύκλωση», κατά την έννοια του άρθρου 3, σημείο 7, της οδηγίας 94/62, πρέπει να ερμηνευθεί διαφορετικά. Από το εν λόγω άρθρο προκύπτει ότι η ανακύκλωση αποβλήτου συσκευασίας έχει ολοκληρωθεί μόνον αφού αυτό έχει αναχρησιμοποιηθεί — ως δευτερογενής πρώτη ύλη — σε «διαδικασία παραγωγής». Με άλλα λόγια, η

ανακύκλωση, κατά την έννοια της οδηγίας 94/62 δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί τη στιγμή κατά την οποία παρήχθη δευτερογενής πρώτη ύλη, ακόμη και εάν η ύλη αυτή έπαυσε, εκείνη τη στιγμή, να είναι απόβλητο κατά την έννοια της οδηγίας 75/442. Μόνον η πραγματική χρήση των αποβλήτων συσκευασίας ως δευτερογενών πρώτων υλών σε διαδικασία παραγωγής εξασφαλίζει τη μείωση της καταναλώσεως πρωτογενών υλών. Κατά συνέπεια, το υλικό κλάσεως 3 B, το οποίο παράγει η Mayer Parry, έχει ανακυκλωθεί κατά την έννοια της οδηγίας 94/62 μόνον αφού έχει χρησιμοποιηθεί από χαλυβουργία για την παραγωγή ράβδων, ελασμάτων ή ρόλων χάλυβα.

- 46 Η Αυστριακή Κυβέρνηση υποστηρίζει, πρώτον, ότι οι ορισμοί της οδηγίας 94/62 δεν μπορούν να εισαγάγουν παρέκκλιση από εκείνους της οδηγίας 75/442. Δεύτερον, κατά την άποψη της κυβερνήσεως αυτής, για να καθοριστεί εάν απόβλητο, το οποίο υποβλήθηκε σε εργασία ανακτήσεως, έπαυσε πλέον να είναι απόβλητο, πρέπει να αντιπαρατεθεί το συμφέρον της προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας του ανθρώπου προς την προαγωγή της ανακυκλώσεως. Τρίτον, εκτιμά ότι η ανάκτηση αποβλήτου δεν πρέπει να ολοκληρώνεται, οπωσδήποτε, σε ένα μόνο στάδιο. Για κάθε στάδιο, θεωρούμενο χωριστά, επιβάλλεται να εξετάζεται εάν πρόκειται περί διαδικασίας ανακτήσεως. Ως εκ τούτου, η Mayer Parry δεν πραγματοποιεί ανακύκλωση, αλλ' απλώς ανάκτηση των αποβλήτων με σκοπό την ανακύκλωσή τους κατά την έννοια της οδηγίας 94/62.

- 47 Η Επιτροπή προβάλλει ότι οι ορισμοί της ανακτήσεως και της ανακυκλώσεως, ως τρόπου αξιοποιήσεως, στο πλαίσιο της οδηγίας 75/442 πρέπει να ερμηνεύονται όπως εκείνοι της οδηγίας 94/62. Διυστάμενες ερμηνείες θα είχαν ως συνέπεια, για την πραγμάτωση των στόχων των οδηγιών αυτών, να υπάρχει κίνδυνος η ίδια εργασία να λαμβάνεται υπόψη δύο φορές. Πέραν αυτού, η Επιτροπή εκτιμά ότι ένα απόβλητο μπορεί να θεωρηθεί ότι ανακυκλώθηκε μόνο μετά το πέρας της πλήρους διαδικασίας επανεπεξεργασίας, οπότε μετετράπη σε νέο προϊόν. Σε αυτό το πλαίσιο, τα υλικά, τα οποία παράγει η Mayer Parry, δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι υπέστησαν ανακύκλωση, ήτοι ότι έπαυσαν να αποτελούν απόβλητα. Το γεγονός ότι το υλικό κλάσεως 3 B, το οποίο παράγει η Mayer Parry, έχει οικονομική αξία και πωλείται στις χαλυβουργίες ουδόλως μεταβάλλει αυτό το συμπέρασμα.

- 48 Εξάλλου, η Επιτροπή τονίζει ότι ο καθορισμός του αποβλήτου είναι απαραίτητος για την εύρυθμη λειτουργία των διαδικασιών ελέγχου της διαχείρισεως των αποβλήτων. Συναφώς, υπενθυμίζει ότι το άρθρο 2, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΟΚ) 259/93 του Συμβουλίου, της 1ης Φεβρουαρίου 1993, σχετικά με την παρακολούθηση και τον έλεγχο των μεταφορών αποβλήτων στο εσωτερικό της Κοινότητας καθώς και κατά την είσοδο και έξοδο τους (ΕΕ L 30, σ. 1), παραπέμπει ομοίως στον ορισμό του όρου «απόβλητο» που περιλαμβάνεται στο άρθρο 1, στοιχείο α', της οδηγίας 75/442. Στο πλαίσιο αυτό, ουσίες εν δυνάμει επικίνδυνες για το περιβάλλον δεν μπορούν να μεταφέρονται ελεύθερα εντός της Κοινότητας και να διασχίζουν τα σύνορά της χωρίς έλεγχο ή παρακολούθηση. Επομένως, τα μεταλλικά απόβλητα, τα οποία δεν έχουν ακόμη υποστεί πλήρη αξιοποίηση ή ανακύκλωση, δεν μπορούν να κυκλοφορούν εντός της Κοινότητας χωρίς έλεγχο.

Απάντηση του Δικαστηρίου

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 49 Πρέπει, εκ προοιμίου, να διευκρινιστεί η σχέση μεταξύ των οδηγιών 75/442 και 94/62, δεδομένου ότι, αφενός, οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο δίστανται στο σημείο αυτό και, αφετέρου, τα ερωτήματα άπτονται των δύο οδηγιών.
- 50 Η οδηγία 75/442, ως είχε αρχικώς, αποτέλεσε την πρώτη οδηγία που περιελάμβανε μέτρα εναρμονίσεως των εθνικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά την πρόληψη και τη διάθεση των αποβλήτων.
- 51 Η εν λόγω οδηγία τροποποιήθηκε ουσιαδώς με την οδηγία 91/156, μολονότι η τροποποίηση αυτή δεν μετέβαλε εκ βάθρων την έννοια του αποβλήτου, η οποία καλύπτει πάντοτε τις ουσίες ή τα αντικείμενα τα οποία απορρίπτει ο κάτοχός τους ή έχει

την πρόθεση ή την υποχρέωση να απορρίψει. Μεταξύ των νέων διατάξεων, οι οποίες εισήχθησαν με την οδηγία 91/156, περιλαμβάνεται το άρθρο 2, παράγραφος 2, βάσει του οποίου ειδικές επί μέρους ή συμπληρωματικές της παρούσας οδηγίας διατάξεις, οι οποίες αποβλέπουν στη ρύθμιση της διαχείρισης ορισμένων κατηγοριών αποβλήτων, είναι δυνατόν να θεσπιστούν από χωριστές οδηγίες με αποτέλεσμα η οδηγία 75/442 να καταστεί, κατ' αυτόν τον τρόπο, νομοθετική πράξη-πλαίσιο.

- 52 Η οδηγία 94/62 περιλαμβάνει ειδικές ή συμπληρωματικές διατάξεις της οδηγίας 75/442, κατά την έννοια του προαναφερθέντος άρθρου 2, παράγραφος 2, με σκοπό να ρυθμιστεί η διαχείριση ορισμένης κατηγορίας αποβλήτων, ήτοι των αποβλήτων συσκευασίας.
- 53 Ωστόσο, η οδηγία 75/442 συνεχίζει να έχει μεγάλη σημασία για την ερμηνεία και την εφαρμογή της οδηγίας 94/62.
- 54 Πρώτον, όπως ορίζει η έβδομη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 94/62, αυτή εντάσσεται στην κοινοτική στρατηγική για τη διαχείριση των αποβλήτων, η οποία καθορίστηκε, ιδίως, με την οδηγία 75/442.
- 55 Δεύτερον, λαμβανομένου υπόψη του στόχου να υπάρχει κοινή ορολογία όσον αφορά τα απόβλητα, όπως αυτός εξαγγέλλεται στην τρίτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 91/156, η οδηγία 94/62 περιλαμβάνει διατάξεις που παραπέμπουν ρητώς στην οδηγία 75/442, όπως το άρθρο 3, σημείο 2, σχετικά με τον ορισμό των απορριμμάτων συσκευασίας.
- 56 Τρίτον, δεδομένου ότι τα απορρίμματα συσκευασίας αποτελούν απόβλητα κατά την έννοια της οδηγίας 75/442, η τελευταία αυτή τυγχάνει εφαρμογής επί των εν λόγω αποβλήτων στο μέτρο που η οδηγία 94/62 δεν ορίζει διαφορετικά. Τούτο συμβαίνει, π.χ., με τις διατάξεις των άρθρων 4 και 5 της οδηγίας 75/442 ως προς τη διάθεση των αποβλήτων.

- 57 Επομένως, προκύπτει ότι η οδηγία 94/62 πρέπει να θεωρηθεί ως ειδικός νόμος (lex specialis) σε σχέση προς την οδηγία 75/442, με συνέπεια οι διατάξεις της να υπερισχύουν των διατάξεων της τελευταίας αυτής οδηγίας στις περιπτώσεις τις οποίες ρυθμίζει ειδικώς.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 58 Η διαφορά της κύριας δίκης αφορά το ζήτημα αν η Mayer Parry, παράγοντας υλικά κλάσεως 3 B, πραγματοποιεί εργασίες ανακυκλώσεως που της παρέχουν τη δυνατότητα να λάβει εξουσιοδότηση ως «φορέας επανεπεξεργασίας» και, επομένως, να εκδίδει PRNs.
- 59 Δεν αμφισβητείται μεταξύ των διαδίκων της κύριας δίκης ότι το υλικό κλάσεως 3 B παράγεται από τη Mayer Parry από μεταλλικά απορρίμματα συσκευασίας. Επομένως, η παρούσα διαφορά έχει ως αντικείμενο, κατά πρώτον, την έννοια της ανακυκλώσεως ως προς τα απορρίμματα συσκευασίας.
- 60 Ως εκ τούτου, επιβάλλεται, εκ προοιμίου, να δοθεί απάντηση στο δεύτερο ερώτημα, το οποίο αφορά την ανακύκλωση απορριμμάτων συσκευασίας κατά την έννοια της οδηγίας 94/62.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 61 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο θέτει, κατ' ουσίαν, το ζήτημα εάν η «ανακύκλωση» κατά την έννοια του άρθρου 3, σημείο 7, της οδηγίας 94/62 πρέπει να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνει την επανεπεξεργασία μεταλλικών απορριμμάτων

συσκευασίας αφού αυτά έχουν μετατραπεί σε δευτερογενή πρώτη ύλη, όπως το υλικό κλάσεως 3 B, ή μόνον όταν έχουν χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή ράβδων, ελασμάτων ή ρόλων χάλυβα.

- 62 Προκειμένου να δοθεί απάντηση σε αυτό το ερώτημα, επιβάλλεται, πρώτον, να ερμηνευθεί η έννοια της «ανακυκλώσεως», όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 3, σημείο 7, της οδηγίας 94/62, και, δεύτερον, να εξεταστεί εάν ως «ανακύκλωση» πρέπει να χαρακτηριστεί η παραγωγή υλικού κλάσεως 3 B ή η κατασκευή ράβδων, ελασμάτων ή ρόλων χάλυβα από μεταλλικά απορρίμματα.
- 63 Τόσο από τις αιτιολογικές σκέψεις όσο και από τις διατάξεις των οδηγιών 75/442 και 94/62 προκύπτει ότι η ανακύκλωση είναι μορφή αξιοποίησεως. Από το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 75/442, καθώς και από την τέταρτη αιτιολογική της σκέψη, προκύπτει ότι το ουσιώδες χαρακτηριστικό μιας εργασίας αξιοποίησεως αποβλήτων συνίσταται στο γεγονός ότι αυτή έχει πρωτίστως ως σκοπό να μπορούν τα απόβλητα να επιτελέσουν χρήσιμη λειτουργία, υποκαθιστώντας στη χρήση άλλα υλικά τα οποία θα έπρεπε να χρησιμοποιηθούν για τη λειτουργία αυτή, πράγμα που καθιστά δυνατή τη διαφύλαξη των φυσικών πόρων (απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2002, C-6/00, ASA, Συλλογή 2002, σ. I-1961, σκέψη 69). Συνεπώς, η ανακύκλωση ως μορφή αξιοποίησεως πρέπει να υπηρετεί τον ίδιο σκοπό.
- 64 Ο ορισμός της ανακυκλώσεως του άρθρου 3, σημείο 7, της οδηγίας 94/62 αναφέρει τα συστατικά στοιχεία της δραστηριότητας αυτής, ήτοι την επανεπεξεργασία των απορριμμάτων, σε διαδικασία παραγωγής, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για τον αρχικό τους σκοπό ή για άλλους σκοπούς, εξαιρουμένης της ανακτήσεως ενέργειας.
- 65 Σύμφωνα με τον ορισμό αυτό, στη βάση της διαδικασίας ανακυκλώσεως βρίσκεται απόβλητο το οποίο πρέπει να υποστεί επανεπεξεργασία. Μολονότι ο ορισμός δεν διευκρινίζει ότι πρέπει να πρόκειται περί απορριμματος συσκευασίας, είναι προφανές, στο πλαίσιο της οδηγίας 94/62 η οποία αφορά μόνον τις συσκευασίες και τα

απορρίμματα συσκευασίας, ότι αυτά και μόνον υπόκεινται στη ρύθμιση. Δυνάμει των άρθρων 3, σημείο 2, της οδηγίας 94/62 και 1, στοιχείο α', της οδηγίας 75/442, στο οποίο παραπέμπει η πρώτη διάταξη, τα απορρίμματα συσκευασίας ορίζονται ως κάθε συσκευασία ή υλικό συσκευασίας, εξαιρουμένων των καταλοίπων παραγωγής, την οποία ο κάτοχός της απορρίπτει ή έχει την πρόθεση ή την υποχρέωση να απορρίψει. Επομένως, τα απορρίμματα συσκευασίας προέρχονται από «συσκευασία» κατά την έννοια του άρθρου 3, σημείο 1, της οδηγίας 94/62.

- 66 Σύμφωνα με τον ορισμό της ανακυκλώσεως, τα απορρίμματα συσκευασίας πρέπει να υποστούν «επανεπεξεργασία σε διαδικασία παραγωγής». Τούτο σημαίνει ότι τα απορρίμματα συσκευασίας πρέπει να τύχουν επεξεργασίας με σκοπό την παραγωγή ενός νέου υλικού ή την κατασκευή ενός νέου προϊόντος. Υπό την έννοια αυτή, η ανακύκλωση διακρίνεται σαφώς από άλλες εργασίες αξιοποίησης ή επεξεργασίας των αποβλήτων, οι οποίες ρυθμίζονται από τις κοινοτικές διατάξεις, όπως είναι η ανάκτηση πρώτων υλών και ενώσεων πρώτων υλών (βλ. τα σημεία R 3 έως R 5 του παραρτήματος II Β της οδηγίας 75/442), η προεπεξεργασία, η ανάμειξη ή άλλες εργασίες οι οποίες οδηγούν σε μεταβολή της φύσεως ή της συνθέσεως των αποβλήτων αυτών (βλ. άρθρο 1, στοιχείο β', της οδηγίας 75/442).
- 67 Επιπλέον, ένα απόβλητο μπορεί να θεωρηθεί ότι ανακυκλώθηκε μόνον αφού έχει υποστεί επανεπεξεργασία, ώστε να παραχθεί νέο υλικό ή νέο προϊόν «προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για τον αρχικό του σκοπό». Τούτο σημαίνει ότι το απόβλητο πρέπει να μεταποιηθεί, επανερχόμενο στην αρχική του κατάσταση, ώστε να είναι δυνατόν, κατά περίπτωση, να χρησιμοποιηθεί για σκοπούς ανάλογους προς εκείνους που υπηρετούσε αρχικώς το υλικό, από το οποίο προήλθε το απόβλητο. Με άλλα λόγια, τα μεταλλικά απορρίμματα συσκευασίας πρέπει να θεωρηθούν ανακυκλωθέντα μόνον αφού έχουν υποστεί επανεπεξεργασία στο πλαίσιο διαδικασίας παραγωγής νέου υλικού ή νέου προϊόντος, το οποίο να παρουσιάζει παραμφερή χαρακτηριστικά με το υλικό από το οποίο αποτελούνταν τα απορρίμματα, ώστε να είναι δυνατή η επαναχρησιμοποίησή τους για την παραγωγή μεταλλικών συσκευασιών.
- 68 Ο ορισμός της ανακυκλώσεως προσδιορίζει επίσης ότι τα απορρίμματα μπορούν να υποστούν επανεπεξεργασία σε διαδικασία παραγωγής προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για τον αρχικό τους σκοπό «ή για άλλους σκοπούς». Επομένως, η έννοια της ανακυκλώσεως δεν περιλαμβάνει μόνον την περίπτωση κατά την οποία το νέο

υλικό ή το νέο προϊόν, παρουσιάζοντας παρεμφερή χαρακτηριστικά με το αρχικό υλικό, χρησιμοποιείται για τον ίδιο σκοπό ως μεταλλική συσκευασία. Η χρήση για άλλους σκοπούς προσιδιάζει επίσης στην εν λόγω έννοια.

- 69 Οι άλλοι σκοποί θα μπορούσαν να είναι οποιοδήποτε, με την προϋπόθεση ότι η επανεπεξεργασία των απορριμμάτων συσκευασίας δεν λαμβάνει τη μορφή ανακτήσεως ενέργειας, διότι αυτή εξαιρείται ρητώς από το άρθρο 3, σημείο 7, της οδηγίας 94/62, ούτε συνεπάγεται διάθεση των απορριμμάτων, πράγμα που θα ήταν αντίθετο προς την ίδια την έννοια της ανακυκλώσεως ως τρόπου αξιοποίησεως των αποβλήτων.
- 70 Ο ορισμός της ανακυκλώσεως, όπως ερμηνεύεται με τις σκέψεις 63 έως 69 της παρούσας αποφάσεως, ανταποκρίνεται στους σκοπούς της οδηγίας 94/62.
- 71 Πράγματι, τόσο από την πρώτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 94/62 όσο και από το άρθρο 1, παράγραφος 1, αυτής προκύπτει ότι η οδηγία αποσκοπεί, αφενός, στην αποτροπή και τη μείωση των επιπτώσεων επί του περιβάλλοντος από τα απορρίμματα συσκευασίας, με σκοπό να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και, αφετέρου, στη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς.
- 72 Η διαφύλαξη του περιβάλλοντος και η επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας του αποτελούν στόχο ο οποίος τέθηκε με το άρθρο 174, παράγραφοι 1 και 2, ΕΚ. Προς επίτευξη αυτού του στόχου, ο κοινοτικός νομοθέτης, με το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 94/62, έθεσε κατώτατους στόχους, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ανακτάται το ήμισυ τουλάχιστον του βάρους των απορριμμάτων συσκευασίας. Η ανακύκλωση πρέπει να καταλαμβάνει σημαντικό μερίδιο μεταξύ των διαφόρων τρόπων ανακτήσεως και, μαζί με την αναχρησιμοποίηση, να επιλέγεται κατά προτεραιότητα, όπως ορίζεται, αντιστοίχως, στην ενδέκατη και την όγδοη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 94/62.

- 73 Εάν γίνει δεκτό με την ερμηνεία ότι ο ορισμός της ανακυκλώσεως, ο οποίος περιλαμβάνεται στο άρθρο 3, στοιχείο 7, της οδηγίας 94/62, έχει την έννοια ότι η επανεπεξεργασία των απορριμμάτων συσκευασίας πρέπει να οδηγεί στην παραγωγή νέου υλικού ή νέου προϊόντος, το οποίο παρουσιάζει παρεμφερή χαρακτηριστικά με το υλικό από το οποίο προήλθαν τα απορρίμματα, εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος.
- 74 Πράγματι, μόνον κατ' αυτό το στάδιο επιτυγχάνονται πλήρως τα οικολογικά πλεονεκτήματα, λόγω των οποίων ο κοινοτικός νομοθέτης προκρίνει αυτό τον τρόπο ανακτίσεως των αποβλήτων, ήτοι η μείωση της καταναλώσεως ενέργειας και πρωτογενών υλών (βλ. την ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 94/62).
- 75 Εξάλλου, μόνον κατ' αυτό το στάδιο επίσης τα εν λόγω υλικά παύουν να αποτελούν απορρίμματα συσκευασίας και, ως εκ τούτου, οι διάφοροι έλεγχοι επί των αποβλήτων, τους οποίους έχει προβλέψει ο κοινοτικός νομοθέτης, δεν έχουν πλέον λόγο υπάρξεως. Πράγματι, δεδομένου ότι η ανακύκλωση συνεπάγεται τη μετατροπή των απορριμμάτων συσκευασίας σε νέο υλικό ή νέο προϊόν, το οποίο παρουσιάζει παρεμφερή χαρακτηριστικά προς το υλικό από το οποίο προήλθαν τα απορρίμματα, το αποτέλεσμα της μετατροπής αυτής δεν είναι δυνατόν πλέον να χαρακτηριστεί ως «απορρίμματα συσκευασίας».
- 76 Τέλος, η ερμηνεία της έννοιας της ανακυκλώσεως, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 63 έως 69 της παρούσας αποφάσεως, αίροντας την αβεβαιότητα ως προς το χρονικό σημείο κατά το οποίο πρέπει να θεωρηθεί ότι ανακυκλώθηκαν τα απορρίμματα συσκευασίας, απομακρύνει τον κίνδυνο να μπορεί να θεωρηθεί καθεμία από τις διάφορες εργασίες επεξεργασίας του ίδιου αποβλήτου ως αυτοτελής ανακύκλωση για την εφαρμογή των ποσοστών που προβλέπονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 94/62.
- 77 Η ερμηνεία αυτή ανταποκρίνεται επίσης στις απαιτήσεις της σαφήνειας και της ομοιομορφίας, απορρέουσες, υπό το πρίσμα της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, από τους σκοπούς της οδηγίας 94/62 οι οποίοι συνίστανται, ειδικότερα, στην αποτροπή των εμποδίων του εμπορίου και των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.

- 78 Πράγματι, αφενός, ενδέχεται να αναφυσούν εμπόδια στο εμπόριο εάν η έννοια της ανακυκλώσεως είχε διαφορετικό περιεχόμενο από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, με συνέπεια το ίδιο υλικό ή το ίδιο προϊόν να μπορεί να θεωρηθεί ότι ανακυκλώθηκε σε ένα κράτος μέλος — και, επομένως, να παύσει να περιλαμβάνεται μεταξύ των απορριμμάτων συσκευασίας, απαλλασσόμενο πλέον οιοδήποτε ειδικού ελέγχου αποβλήτων, — ενώ αυτό δεν θα συνέβαινε σε άλλο κράτος μέλος.
- 79 Αφετέρου, δεδομένου ότι όλες οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην παραγωγή, τη χρησιμοποίηση, την εισαγωγή και τη διανομή των συσκευασιών και των συσκευασμένων προϊόντων πρέπει να αναδεχθούν την ευθύνη τους, κατ' εφαρμογήν της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει» (βλ. την εικοστή ένατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 94/62), είναι επιβεβλημένο η έννοια της ανακυκλώσεως να εφαρμόζεται ομοιόμορφα, προκειμένου οι επιχειρήσεις αυτές να λειτουργούν υπό όρους ισότητας ως προς τον ανταγωνισμό εντός της εσωτερικής αγοράς.
- 80 Αφού διευκρινίστηκε κατ' αυτόν τον τρόπο η έννοια της ανακυκλώσεως, πρέπει να εξεταστεί, δεύτερον, εάν το υλικό κλάσεως 3 B, όπως εκείνο που παράγει η Mayer Parry στην υπόθεση της κύριας δίκης, μπορεί να θεωρηθεί ότι εμπίπτει σ' αυτή την έννοια.
- 81 Δεν αμφισβητείται μεταξύ των διαδίκων της κύριας δίκης ότι τα υλικά ή τα αντικείμενα, τα οποία χρησιμοποιεί η Mayer Parry ως βάση για την παραγωγή του υλικού κλάσεως 3 B, είναι απορρίμματα συσκευασίας.
- 82 Η Mayer Parry συλλέγει, υποβάλλει σε έλεγχο ραδιενέργειας, ταξινομεί, καθαρίζει, τεμαχίζει, διαχωρίζει, θραύει (κατακερματίζει) μεταλλικά απορρίμματα συσκευασίας, εφαρμόζοντας διαδικασία όπως η περιγραφόμενη με τις σκέψεις 34 και 35 της διατάξεως περί παραπομπής του αιτούντος δικαστηρίου. Το αιτούν δικαστήριο διαπίστωσε ότι η Mayer Parry, παράγοντας το υλικό κλάσεως 3 B, επανεπεξεργάζεται απορρίμματα συσκευασίας, με σκοπό να παραχθεί δευτερογενής πρώτη ύλη

αξιοποιήσιμη ως υποκατάστατο πρωτογενούς ύλης, όπως το σιδηρομετάλλευμα. Κατόπιν τούτου, δεν αποκλείεται εκ προοιμίου η Mayer Parry να επανεπεξεργάζεται σιδηρούχα μεταλλικά απορρίμματα συσκευασίας «σε διαδικασία παραγωγής», κατά την έννοια του άρθρου 3, στοιχείο 7, της οδηγίας 94/62, ήτοι εντός διαδικασίας η οποία αποσκοπεί στην παραγωγή νέου υλικού ή στην κατασκευή νέου προϊόντος.

83 Ωστόσο, η παραγωγή υλικού κλάσεως 3 B δεν συνιστά επανεπεξεργασία μεταλλικών απορριμμάτων συσκευασίας με σκοπό την επαναφορά του υλικού αυτού στην αρχική του κατάσταση, δηλαδή του χάλυβα, και την αναχρησιμοποίησή του για τον αρχικό του σκοπό, ήτοι την κατασκευή μεταλλικών συσκευασιών, ή για άλλους σκοπούς. Με άλλα λόγια, τα μεταλλικά απορρίμματα συσκευασίας, τα οποία επεξεργάζεται η Mayer Parry, δεν αποτελούν αντικείμενο επανεπεξεργασίας στο πλαίσιο διαδικασίας παραγωγής προσδίδουσας στο υλικό κλάσεως 3 B παρεμφερή χαρακτηριστικά με το υλικό από το οποίο αποτελούνταν η μεταλλική συσκευασία.

84 Πράγματι, το υλικό κλάσεως 3 B είναι μίγμα που περιέχει, εκτός από σίδηρο, ρύπους (από 3 % έως 7 %, ανάλογα με τα μέρη), όπως βαφές και έλαια, μη μεταλλικά υλικά και ανεπιθύμητα χημικά στοιχεία, τα οποία πρέπει ακόμη να απομακρυνθούν κατά τη χρησιμοποίησή του για την παραγωγή χάλυβα. Επομένως, το υλικό κλάσεως 3 B δεν είναι αμέσως χρησιμοποιήσιμο για την κατασκευή νέων μεταλλικών συσκευασιών.

85 Συνεπώς, το εν λόγω υλικό, όπως το παραγόμενο από τη Mayer Parry, δεν μπορεί να θεωρηθεί ανακυκλωμένο απόρριμμα συσκευασίας.

86 Κατόπιν τούτου, μένει να εξεταστεί εάν η χρήση του υλικού κλάσεως 3 B στην παραγωγή ράβδων, ελασμάτων ή ρόλων χάλυβα, υπό συνθήκες όπως αυτές της υποθέσεως της κύριας δίκης, μπορεί να θεωρηθεί ως εργασία ανακυκλώσεως απορριμμάτων συσκευασίας.

- 87 Τούτο πράγματι συμβαίνει, διότι η εν λόγω διαδικασία παραγωγής καταλήγει στην κατασκευή νέων προϊόντων, ήτοι ράβδων, ελασμάτων ή ρόλων χάλυβα, τα οποία έχουν παραπλήσια χαρακτηριστικά με το υλικό από το οποίο αποτελούνταν αρχικώς τα μεταλλικά απορρίμματα συσκευασίας που ενσωματώθηκαν στο υλικό κλάσεως 3 B και τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον ίδιο σκοπό που χρησιμοποιήθηκε αρχικώς το υλικό, εκ του οποίου προήλθαν τα εν λόγω απορρίμματα, ήτοι για μεταλλικές συσκευασίες, ή για άλλους σκοπούς.
- 88 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι στο δεύτερο ερώτημα επιβάλλεται να δοθεί η απάντηση ότι η έννοια της «ανακυκλώσεως» κατά το άρθρο 3, σημείο 7, της οδηγίας 94/62 πρέπει να θεωρηθεί ότι δεν περιλαμβάνει την επανεπεξεργασία μεταλλικών απορριμμάτων συσκευασίας εάν αυτά μετατρέπονται σε δευτερογενή πρώτη ύλη, όπως είναι το υλικό κλάσεως 3 B, αλλά περιλαμβάνει την επανεπεξεργασία τέτοιων απορριμμάτων σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή ράβδων, ελασμάτων ή ρόλων χάλυβα.

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 89 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο θέτει, κατ' ουσίαν, το ζήτημα εάν η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα θα ήταν διαφορετική σε περίπτωση που λαμβάνονταν υπόψη οι έννοιες της «ανακυκλώσεως» και του «αποβλήτου» στις οποίες αναφέρεται η οδηγία 75/442.
- 90 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι η έννοια των «απορριμμάτων συσκευασίας» ορίζεται στο άρθρο 3, σημείο 2, της οδηγίας 94/62 ως κάθε συσκευασία ή υλικό συσκευασίας που καλύπτεται από τον ορισμό των αποβλήτων της οδηγίας 75/442. Επομένως, τα «απορρίμματα συσκευασίας» κατά την έννοια της οδηγίας 94/62 πρέπει να θεωρηθούν ως «απόβλητα» κατά την έννοια της οδηγίας 75/442.

- 91 Αφενός, από τις σκέψεις 86 και 87 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι ο παράγων ράβδους, ελάσματα ή ρόλους χάλυβα χρησιμοποιώντας υλικό κλάσεως 3 B, το οποίο προέρχεται από μεταλλικά απορρίμματα συσκευασίας, προβαίνει σε «ανακύκλωση» κατά την έννοια της οδηγίας 94/62. Αφετέρου, από τη σκέψη 75 της αποφάσεως αυτής προκύπτει ομοίως ότι τα απορρίμματα συσκευασίας, από τη στιγμή που ανακυκλώθηκαν κατά την έννοια της οδηγίας, δεν πρέπει να θεωρούνται πλέον απορρίμματα συσκευασίας κατά την έννοια της οδηγίας αυτής, ούτε, επομένως, απόβλητα κατά την έννοια της οδηγίας 75/442. Ως εκ τούτου, ράβδοι, ελάσματα ή ρόλοι χάλυβα που κατασκευάστηκαν από υλικό κλάσεως 3 B, το οποίο προήλθε από ανακυκλωθέντα μεταλλικά απορρίμματα συσκευασίας, δεν αποτελούν πλέον «απορρίμματα συσκευασίας» κατά την έννοια των οδηγιών 94/62 και 75/442.
- 92 Εξάλλου, η έννοια της ανακύκλώσεως δεν ορίζεται στην οδηγία 75/442. Εάν υποθεθεί ότι η εν λόγω έννοια, στην οδηγία 75/442, δεν έχει το ίδιο περιεχόμενο όπως στην οδηγία 92/64, μόνον η τελευταία θα είχε εφαρμογή στα απορρίμματα συσκευασίας. Πράγματι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 53 και 57 της παρούσας αποφάσεως, παρά το γεγονός ότι η οδηγία 75/442 αποτελεί νομοθετική πράξη-πλαίσιο και είναι κρίσιμη για την ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας 94/62, οι διατάξεις της τελευταίας αυτής, ως ειδικότερης, υπερισχύουν των διατάξεων της οδηγίας 75/442.
- 93 Κατά συνέπεια, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η απάντηση του δευτέρου ερωτήματος δεν θα ήταν διαφορετική εάν λαμβάνονταν υπόψη οι έννοιες της «ανακύκλώσεως» και των «αποβλήτων» της οδηγίας 75/442.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 94 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, η Δανική και η Αυστριακή Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με διάταξη της 9ης Νοεμβρίου 2000 το High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court), αποφαινεται:

- 1) Η έννοια της «ανακυκλώσεως» κατά το άρθρο 3, σημείο 7, της οδηγίας 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας, πρέπει να θεωρηθεί ότι δεν περιλαμβάνει την επανεπεξεργασία μεταλλικών απορριμμάτων συσκευασίας εάν αυτά μετατρέπονται σε δευτερογενή πρώτη ύλη, όπως είναι το υλικό κλάσεως 3 Β, αλλά περιλαμβάνει την επανεπεξεργασία τέτοιων απορριμμάτων σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή ράβδων, ελασμάτων ή ρόλων χάλυβα.
- 2) Η απάντηση του δεύτερου ερωτήματος δεν θα ήταν διαφορετική εάν λαμβάνονταν υπόψη οι έννοιες της «ανακυκλώσεως» και των «αποβλήτων» της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1975, περί των στερεών αποβλήτων.

Wathelet

Timmermans

Jann

von Bahr

Rosas

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 19 Ιουνίου 2003.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

R. Grass

M. Wathelet